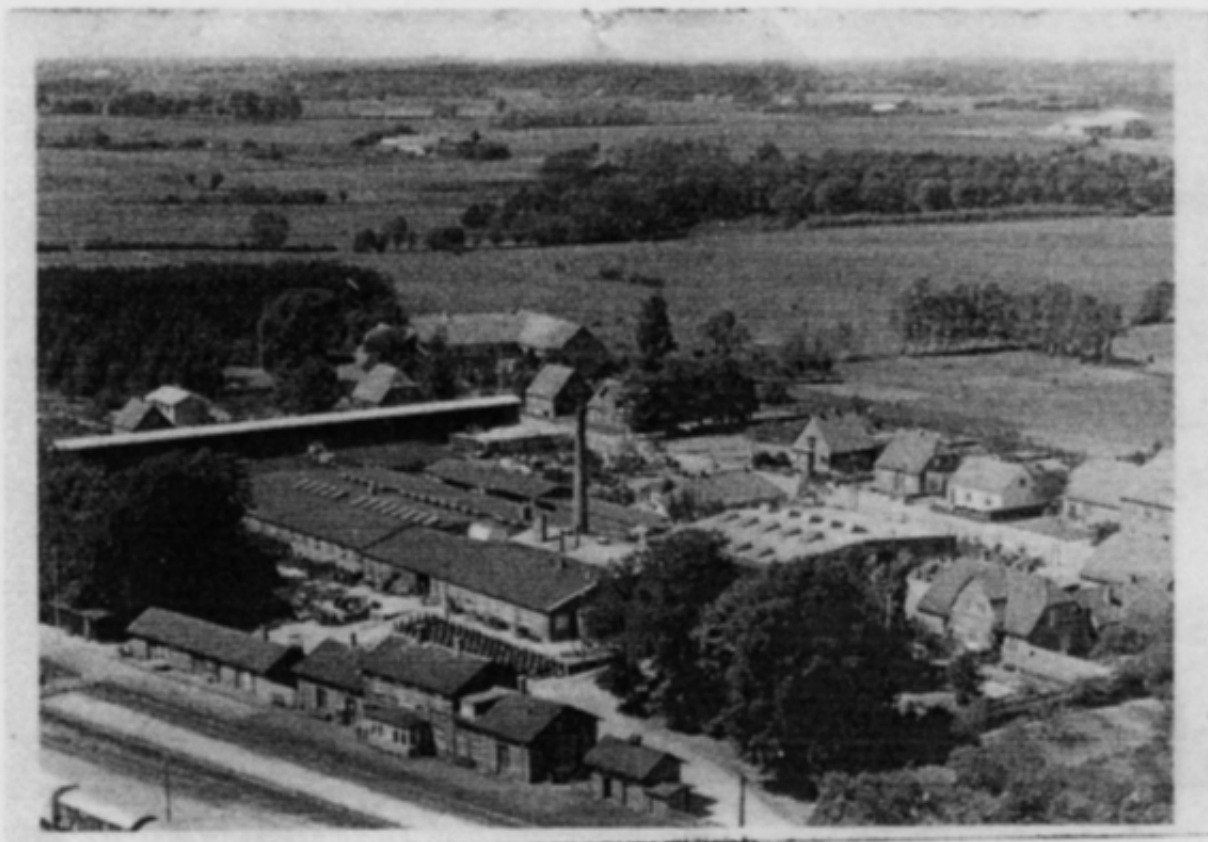

LOKALHISTORISK NYT

Medlemsblad 2001 - 2002

nr. 21

***Ullerslev jernbanestation, Mullerup plovfabrik, i øverste
højre hjørne lager og kølehus til Østfyns frugtlager***

Foto: privateje

**Ullerslev Kommunes Lokalhistoriske
Forening**

**for Skellerup, Ellinge, Flødstrup og Ullerslev
sogne**

INDHOLD

Kalenderen	3
Siden sidst	5
Befordring i Ullerslev i 1940 – erne	6
Østfyns frugtsalgsforening	7
Pårupgårds mindelund	11
Skomagerne i Flødstrup	15
Lokalhistorisk arkiv	17
Filmsudvalget	19
Svenskekrigsgruppen	19
Arkæologigruppen	20
Kulturmiljøgruppen	20
Før landskabets erindring slukkes	22
Museumsforeningen Nyborg	23
Adresseliste	24

KALENDEREN

August Foreningens regnskab afsluttes

25. august Rundvisning Aunslev kirke og hospital ved Nils Aage Jensen. Mødested: kirken kl. 13.30. Arrangør: museumsforeningen i Nyborg

**September Salg af medlemskort:
enkeltperson kr. 35,-
ægtepar kr. 60,-**

8. oktober Rundvisning ved Annette Hage på museet Tidens Samling, Brandts Passage 29, Odense kl. 17 – 18. Entré ca. kr. 25,-

Der er en permanent udstilling bestående af 6 stueinteriører fra 1900-1970-erne. Her kan man se et udvalg af tidstypiske ting med tilhørende kostumer.

Derudover en særudstilling: "Da jeg var barn", der rummer legetøj fra 1900 og fremefter.

Flere oplysninger om museet på www.tidenssamling.dk

14 **? november Den gamle biograf. Foreningen viser film i arkivets lokale, Langtved**

- 22. januar** **Barndom og opvækst i Ullerslev af Karen Jacobsen, Ullerslev, kl. 19 i arkivets lokale, Langtved. Husk kaffekurv**
- 14. februar** **Foreningens ordinære generalforsamling i arkivets lokale, Langtved kl. 19.00. Derefter orientering om arkæologi-gruppens arbejde**
- 23 – 24. marts** **Forårsudstilling i Ullerslevhallen**
- 4 – 11. maj** **Kulturge i Ullerslev. Udstilling i arkivets lokale om kirkerne i Ullerslev kommune**
- 10. juni** **Aftentur til Revninge kirke, hvor Bodil Holm Sørensen viser rundt. Herefter viser Rudolph Juel til voldstedet i Lundsgårdskoven og videre til Lundsgård, hvor aftenen slutter**
- Juli** **Indsamling af stof til Lokalhistorisk Nyt**

SIDEN SIDST

Af Bendt Jensen

Vi har i april haft en særudstilling på Nyborg Museum, hvor vi forsøgte at vise noget om befolkningens erhvervsfordeling i vore 4 sogne fra perioden 1787 - 1850 ved plancher, sognekort, byhorn - både de privatejede og de museet har - samt håndværksredskaber fra museets samlinger.

Udstillingen kom i stand som følge af vort samarbejde med museet, hvilket vi håber må blive udbygget fremover - en stor tak til Knud Hornbech, der gjorde denne udstilling mulig.

mer deltager i hinandens arrangementer.

En ny gruppe har set dagens lys: kulturmiljøgruppen. Der har været nogen debat om navnet og dets betydning, min fortolkning går på ordet kultur, som tydelig peger i retning af vores formål, hvor arbejdet med historie også har med begrebet kultur at gøre. Ordet miljø er af nyere dato, selvom der har været miljø til alle tider, har dette ord fået en anden betydning i dag, for nogen en positiv - og for andre en negativ betydning!

Særudstilling på Nyborg Museum. Fra højre ses Bendt Jensen, Poul Erik Andersen, Knud Hornbech, Karen Jacobsen, Else Mikelsen og 2 journalister

Foto: Lokalthistorisk forening

Samarbejdet med Museumsforeningen går stille og roligt; vi udveksler medlemsblade og vore medlem-

Aftenturen til Juelsberg gods i juni samlede ca. 50 deltagere, og vi blev budt velkommen af ejeren:

Erik Juel, der på en spændende - og sjov måde - viste os rundt i hovedbygningen, hvor ejeren med nænsom hånd har passet og bevarer de gamle møbler og øvrige inventar. Aftenen sluttede i thepavillonen.

Arbejdsgruppen omkring opklaring af svenskekrigens betydning og følger for denne egn i 1658 - 60 er nær ved sin afslutning, og det forventes at ske med en skriftlig rapport til vore medlemmer sidst på året 2001.

BEFORDRING I ULLERSLEV I 1940 - ERNE

Af Karen Jacobsen

Under krigen 1940-45 var benzin stærkt rationeret, privatkørsel forbudt, så der blev brugt heste, cykler og gå-ben.

Hos Niels Kaspersen, fabrikant og brandvagtimester under Falck var der det problem, at hans hustru var meget handicappet; hun gik dårligt og kunne ikke holde balancen på cykel, så det var ikke godt med den bestemmelse om bilkørsel. Så lavede Kaspersen en el-bil, godt assisteret af Hans "Lykkegård" plus hans egne folk med Erling Bæk (1 mand) i spidsen.

Først tog man hans egen bil - en Ford 31 personvogn - og afmonterede hele overdelen og hængte den op under loftet i en af garagerne. Lavede en ny overdel efter egen tegning i krydsfiner og spændte

den på chassisrammen med hjulene. Der var beregnet plads til 16-20 batterier, de fleste bagved førersædet. Der var kun 1 plads plus fører foran og 2-4 batterier. Strøm til batterierne kom fra den "Lykkegård" vindmølle, der var opført i Kaspersens baghave, mest beregnet til strøm ind til værkstedsmaskiner, drejebænke og lignende.

Der kunne køres 50-60 km. på en fuld opladning med en fart af 30-35 km. i timen.

Der var en masse vrøvl og papirusseri. Myndighederne ejede ikke bevilling angående den bil. Det var forbudt at køre og bruge brændstof - men den kørte jo på luft, det var heller ikke en rigtig bil - den var jo lydløs - men køre med hr og fru Kaspersen kunne den altså. De blev stoppet nogle gange af tyskere, som ikke forstod noget som helst, og Kaspersen forstod ikke tysk, men omkring kom de.

Derudover lavede Kaspersen en

tvillingcykel. En herre- og en damecykel blev svejset sammen, hun sad i højre side, han i venstre, hvor han brugte begge pedaler på normal vis, hun kun den ene pedal, så han tog det store slæv. Der var plads til taske og madkurv imellem dem, så det var også en mulighed for at komme ud.

Der var en el-bil i Ferritslev hos Hans Lykkegaard. En hos Kasperen i Ullerslev.

Der var 1 måske 2 i Odense hos H. J. Hansen - det var ikke til personkørsel, men en åben transportmu-

lighed til at hente træ fra havnen til virksomheden ca. 1 km. derfra.

Der har muligvis været el-bil andre steder i landet i krigsårene, og hvis nogen ligger inde med viden om det, eller de to her på egnen vil jeg meget gerne høre om det, evt. et billede, da vi ikke har kunnet opspore det.

Erling Bæks broder Richard Bæk har været mig behjælpelig med ovenstående.

ØSTFYNS FRUGTSALGSFORENING

Af Bendt Jensen

Østfyns Frugtlager blev bygget i sommeren 1950, og nåede knap at blive færdig til frugthøsten skulle i hus. Der var ca. 160 medlemmer fra starten, og det var ret mange. Der havde været nogen besvær med at få så mange med, idet der var en vis kamp om medlemmerne, da der samtidig blev oprettet frugtlagre rundt omkring på Fyn.

Den 14. marts 1952 får foreningen sine første vedtægter, og heraf fremgår det, at lageret skulle opføres ved Ullerslev station af hensyn til den videre transport. Det måtte

opgives at bygge her på grund af bundforholdene. Bygningen blev i stedet for opført ved af kørselen Bøgeskovvej/Odensevej på en grund udstykket fra Kirkebjergs jord.

Det var et ret beskedent byggeri i starten, men allerede i 1953 og 54 blev der udvidet ret kraftigt, og der blev indrettet bolig til bestyreren.

Den første bestyrelse bestod af:
Arvid Tvedskov, Ladby - formand
1950-1961

Alfred Christensen, Refsvindinge
Svend Edvardsen
Johs. Egekvist, Bovense
Gunnar Ottosen, Ullerslev

Jacob Sørensen

**Einar Rasmussen, Hjulby – formand
1961-1963**

Valgene gjaldt for 3 år. Et forsøg på nye vedtægter i 1986 kunne ikke gennemføres på grund af garantiforpligtelserne, som hvert medlem havde forpligtet sig til.

I de følgende år kom den ene udvidelse efter den anden, og store investeringer i køleteknik, sorteringsanlæg, gaffeltruck m.v. gjorde, at der var et konstant behov for kapital. Lageret havde også et statsgaranteret lån, og det hæftede de 160 medlemmer for i 30 år, så det var ikke nemt at slippe ud igen. Men det var opgangstider, og Nyborg og Omegns Sparekasse, nu Amtssparekassen, var en god bankforbindelse.

Medlemmerne var mest landmænd, men der var enkelte andre med andet erhverv. En del havde frugtavl som hovederhverv, så det var alt i alt en broget forsamling, og det gav anledning til nogle spændinger med hensyn til, hvordan lageret skulle drives.

Den største gruppe var gårdmændene, og det var nok den, lageret var bedst tilpasset til; de havde frugtavl som en specialafgrøde i lighed med frø og sukkerroer, og de havde ikke tid til at sortere og sælge frugten selv.

Den næststørste gruppe var husmændene og de mindre erhvervsavlere. De havde faktisk tid til selv at sortere og pakke frugten, og de kom til at savne arbejdet og ind-

tægten ved at sende frugten til lageret. Deres frugt var også tit af en bedre kvalitet end gårdmændenes. Så var der endelig den tredje kategori: de lidt større erhvervsavlere, der havde frugt af en god kvalitet. Alt dette gav problemer med hensyn til sortering og afregningsregler.

Bestyrelsen antog en bestyrer, hvis opgave var at modtage og afregne medlemmernes frugt, opbevaring på lageret – og salgsarbejdet. Bestyrerne var følgende:

Aksel Nielsen 1950 – 1980

Jørgen Knudsen 1980 – 1990

Klaus Jørgen Pedersen 1992 – 97

Jørgen Vind 1997 – 1999

Ørbæk Mosteri overtog lageret mod at Fyns Bærdyrkerforening fortsat havde kontorlokaler i bygningen med Niels Erik Østergaard som bogholder. Foruden bestyreren var der i de første mange år 5-6 mandlige og 8-10 kvindelige arbejdere beskæftiget med modtagelse, sortering og lagring.

I 1954 rummede lageret ca. 2000 tons i 20 kg. kasser fordelt i 32 rum. De første år et utal af ukurante sorter og i mange småpartier, som var urentable, og derfor hurtigt ophørte sammen med mange af de mindste leverandører. Samme år – i 1954 – blev oprettet et sprøjtelaug bestående af 12 medlemmer med ca. 35 tdr. land plantage, som anskaffede en moderne tågesprøjte.

Østfyns frugtlager i 1950-erne

Foto: privateje

Bestyreren Aksel Nielsen og familie i boligen på 1. sal i frugtlageret

Foto: privateje

Indkøb af kemikalier og sprøjteplaner skete via frugtlageret og Gunnar Jensen, Tange, blev sprøjtefører.

Perioden 1960 - 70 var forholdsvis rolig, dog stoppede en del medlemmer med frugtproduktion på grund af dels faldende priser dels stigende omkostninger samt nødvendig omlægning i sortimentet, hvor bl.a. den nye sort Spartan blev populær. En betydelig investering foretoges til indkøb af storkasser, paller og gaffeltrucks, som nu var tidens krav, og gav lettelser både hos

avlere og på lageret. Endvidere blev sorteringsanlægget, som var nedslidt og umoderne, skiftet til et nyt og meget effektivt anlæg med vandafømning og meget automatik.

Tiåret 1970-80 blev præget af stærkt faldende frugtmængder på grund af rydningspræmier til ældre plantager samt stigende import af frugt, kosmetisk behandlet med midler, som var forbudt i Danmark.

Samarbejdet med Fyns Bær dyrkerforening blev indledt, og især sti-

gende mængder af jordbær blev behandlet, hvortil en ny stålhal blev opført. Der var nu kun ca. 20 avlere tilbage, der leverede frugt, hvorimod bærproduktionen var i stærk stigning. I jordbærsæsonen var ca. 150 unge mennesker beskæftiget på lageret, og et nyt frysehus blev opført og de øvrige bygninger renoveret (i 1986).

Ifølge protokollen var følgende valgt til bestyrelsen i bær dyrkerforeningen :

1961 Chr. Christensen, Dræby
Poul Hansen, Hudevad,
Niels Rasmussen, O. Kærby
Arne Hansen, Ferritslev - formand
1963 - 1985
1963: N.O.Petersen, Langeskov
1964: Niels Chr. Andersen, Kerteminde
1966: Johs. Olsen, Refsvindinge

Arne Pedersen, Korkendrup - formand 1988 - 99

1968: Karl Poulsen, Rynkeby

Hans Larsen, Kissendrup

1970: Kurt Sørensen, Skellerup - formand 1985 - 88

1974: Gunnar Jensen, Tange

Harald Jensen, Korkendrup

1975: Ole Andkær Pedersen, Bøvelse

Bendt Jensen, Kissendrup

1977: Hans E. Hansen, Korkendrup

1981: Henning Poulsen, Rynkeby

1995: Jens Pedersen, Korkendrup

På grund af friere samhandel med Østlandene i 1989 var det økonomiske grundlag for industrijordbær og dyrkning af disse totalt bortfaldet, og fortsat drift af lageret var betinget af samarbejde til anden side, og en aftale med Ørbæk Mosteri kom i stand, bl.a. på betingelse af, at Ørbæk Mosteri efter en

Luftfoto Østfyns frugtlager. Foto: privateje

årrække kunne overtage lageret, hvor så også Bærdyrkerforeningen, som var vokset stærkt, skulle have til huse. Dette blev en realitet i 1999, hvorefter Østfyns Frugtsalgsforening med kun 3 medlemmer tilbage blev opløst efter 50 års virke. Lageret kører videre med god aktivitet.

Østfyns Frugtsalgsforening har således været et godt aktiv for hele

det østfynske område erhvervsmæssigt som beskæftigelsesmæssigt.

En stor tak til Gunnar Jensen og Sigurd Thorup for de mange oplysninger.

Frugtlagerets arkiv er overdraget Ullerslev kommunes lokalhistoriske arkiv. En stor tak til Niels Erik Østergaard som formidler.

PÅRUPGÅRDS MINDELUND

Af: Bodil Christensen

Den 14.9.1933 indviede Peder Christensen, Pårupgård, en mindesten i haven til gården.

Årsagen dertil er, at Peder's far, Hans Christensen, havde bedt for dette træ, da min svigerfar, Peder Christensen, var en ung mand og ville have fældet dette egetræ.

Der blev på Pårupgård's jorder fundet en passende sten og et lille vers (se billedtekst næste side) blev indgraveret.

Der blev afholdt en slægtsfest netop på Hans Christensen's 100 års fødselsdag, og man havde fået lavet en fin mindelund, som på behørig vis blev indviet.

Fredningen blev tinglyst på skødet.

***Egen er fredet så længe den gror
til minde om far og om mor
til minde om slægten de satte på jord***

FAMILIEFEST PÅRUPGÅRD

Personerne på familiebilledet på foregående side er følgende:

Fra venstre mod højre rækken bagerst:

Maren Kristine f. Christensen 1875

Hendes mand Jens Peter Pedersen, Korkendrup

Anna Jørgine f. Christensen 1879

Hendes mand Hans Hansen, Anneksgården, Ellinge

Hanne Christensen

Hendes mand Christen Peter Christensen f. 1861, Urup

Karen Marie f. Christensen 1869

Hendes mand Rasmus Rasmussen, Boveskov

Fra venstre mod højre rækken i midten og forrest:

Holger Julius Christensen f. 1887, Ellinge

Hans kone (nr 1 siddende fra venstre) Mary

Rasmus Christensen f. 1863, Ellinge

Hans kone (nr 2 siddende fra venstre) Louise

Hans Christensen f. 1883, Lyomskovgård

Hans kone (nr 3 siddende fra venstre) Dagmar

Anders Peder Christensen f 1889, Pårupgård

Hans kone (nr 4 siddende fra venstre) Anna Marie

Johannes Christensen f. 1882, Bækstrupgård

Hans kone (nr 5 siddende fra venstre) Kirstine

Johannes Kildegård, Kildegård

Hans kone (nr 6 siddende fra venstre) Kirstine f. Christensen 1894

Thorvald Wind, Korkendrup

Hans kone (nr 7 siddende fra venstre) Ingeborg f. Christensen 1891

Christian Jensen, Herrested

Hans kone (nr 8 siddende fra venstre) Emilie f. Christensen 1885

SKOMAGERNE I FLØDSTRUP

Af Bendt Jensen

Hans Pedersen er født i Flødstrup d. 16. april, men da han var 4 år gammel, fik han en svækkelse i begge ben, så han aldrig blev til at gå mere. Benene visnede hen, men han voksede dog til og blev stærk i arme og hænder. Om han fik lægehjælp vides ikke, men folk troede, at han var bleven forhekset; han måtte være kommet over noget, der var lagt for andre.

Han lærte sig selv skomagerfaget og begyndte tidligt at ernære sig selv ved at lave og reparere fodtøj. Efterhånden bedredes forholdene for ham, og han købte en byggeplads på en halv skæppe land af naboen, hvor han lod bygge sit eget hus. Senere købte han endnu to skæpper land ind til have. Han døde juleaften 1915 og blev således omtrent 94 år.

Hans Pedersen

Foto: Lokalhistorisk arkiv Ullerslev

Hans Pedersen var meget kristeligt indstillet, og alle præsterne i Flødstrup, der gennem årene kom hertil, kom meget hos ham. Om søndagen var han altid i kirke – når han da var rask. Han kørte i en lille firehjulet vogn og førte denne frem ved hjælp af et par stærke stokke, forsynet med stålspidser. Da han blev ældre måtte hans broders børn skyde bag på vognen.

Broderbørnene Hans og Karen Poulsen overtog huset og forretningen efter Hans Pedersen og blev begge meget agtede i Flødstrup for hele deres redelige færden.

Hans Poulsen var ikke stærk, idet han var meget forvokset i ryggen og talte ikke så godt, men børn i nabolaget var meget glade for ham på grund af hans venlige væsen. Han og Karen hjalp trofast hinanden med at reparere fodtøj fra omegnen.

Hans Poulsen døde d. 5. marts 1934 i en alder af 78 år. Karen Poulsen døde først d. 27. marts 1947 og var da over 93 år gammel. I sine sidste år blev hun plejet af sin broderdatter fra Odense, Rig-mor Andersen.

Karen Poulsen kørte til Nyborg torv i over 20 år og nærmest hvert efterår. Det var deres egen haves frugt og grønt de solgte, især kirsebær, blomster, æbler, pærer, lidt agurker, gulerødder og nye kartofler.

Det var ikke alene på torvet, at Karen solgte sin frugt. Hun blev efterhånden godt kendt med byens borgere; hun havde selv tjent i Nyborg, før hun kom til den gamle skomager, så megen frugt blev solgt direkte til bekendte og bragt til hjemmene samtidig med, at hun var til torvs.

Når vi betænker, at hun var en lille spinkel kvinde, må det næsten undre os, at hun kunne udholde de lange ture til Nyborg med den tunge trækvogn.

Men hun lærte i det hele taget at bruge sine ben, idet hun også måtte gå ud med fodtøj, der var repareret, og det var tit én mil eller mere at gå. Hun gik f.eks. tit til Lysemose, omtrent til Nordenhuse, og der fik hun altid en lille spand mælk med hjem.

Også hendes broder Hans Poulsen, der lærte skomagerfaget af farbroderen, måtte, trods sin svagelighed, tage en hånd med ude omkring. Når der var stort læs på trækvognen til Nyborg, var han med og hjalp til at trække vognen. I nogle år havde de en ko, så måtte Hans Poulsen slå græs ved vejgrøfterne og trække det hjem på vognen. Om efteråret "bedede" han eller Karen med koen langs vejene. Var det Karen der gik, var strikkestrømpen selvfølgelig hendes trofaste ledsager.

*Hans og Karen Poulsen foran huset på Flødstrupvej. Huset var beliggende nær nuv. adresse Flødstrupvej 9
Foto: privateje*

I 1948 indsendte maler Jens P. Jensen, Flødstrup en del møbler til Nyborg Museum, efter den afdøde skomager Hans Poulsen.

Møblerne skulle anvendes til en Flødstrup stue.

Jens P. Jensen har ligeledes leveret ovenstående oplysninger.

LOKALHISTORISK ARKIV

Af Poul Erik Andersen

Arkivet har til huse i Langtved forsamlingshus og holder åbent hver tirsdag 19.00-21.00 undtagen i skoleferier, ellers efter aftale.

Telefon i åbningstiden: 65 35 20 71
eller E-mail: ukla@get2net.dk
Udenfor åbningstid : Paul Erik Andersen 65 35 20 70 eller
Solveig Andreassen 65 35 33 30

Vi vil fra arkivets side sige tak til Lokalhistorisk forenings bestyrelse og medlemmer for et godt samarbejde i det forløbne år.

Der er i årets løb indkommet mange forskellige arkivalier, hvoraf vi især vil nævne de mange amatør-film til videoindspilning. De er for -

håbentlig meget snart færdige , og herefter vil I blive kontaktet af arkivet.

Vi har d. 7.6.00 haft en lille reception på arkivet, hvor Anette Jensen fremlagde sin bog om statshusmandsbrugene i Flødstrup sogn. Bogen er blevet til med økonomisk støtte fra Ingeniør N.M.Knudsens Fond og Landbohistorisk Støttekreds samt støtte fra Kerteminde Museum, Ullerslev Kommunes Lokalhistoriske Arkiv og fra adskillige borgere, som bor, eller har boet på ét af statshusmandsbrugene. Bogen kan ses på arkivet. Den kan også bestilles på arkivet. Prisen er kr. 128 -.

Det kommende års opgave vil naturligvis være at indsamle og registrere arkivalier, men også formidling af arkivalier, som vi ligger inde med, vil blive prioriteret meget højt.

Vi har i de seneste år haft flere og flere besøg her på arkivet af folk, der har søgt oplysninger om mange forskellige ting.

De er måske tilflyttere eller har købt nyt hus i Ullerslev og har ønsket oplysninger om deres nye bolig (tidl. ejere, byggeår og andet).

- Det har de kunnet få på arkivet.

Der er også dem, der gerne vil vide noget om deres slægt.

- Det kan de måske få på arkivet.

Skoleklasser som får en gruppeopgave/projekt.

- De bruger ofte arkivet.

Gymnasieelever som har valgt en specialopgave.

- De bruger meget ofte arkivet.

Ovenfor omtalte Anette Jensen.

- Hun brugte arkivet.

Universitetsstuderende.

- De bruger meget ofte arkivet, når de skal lave del eller afgangsrapporter.

- Undervisere bruger tit arkivet.

Der er folk fra hele Fyn, Danmark ja hele verden der ringer, skriver eller E-mailer til arkivet for at få oplysninger om dette eller hint.

- I må også gerne bruge arkivet uanset hvad I forsøger at finde ud af, vi vil forsøge at hjælpe.

Det er dét arkivet er til for.

Anette Jensen v. husmandsbrug.

BERETNING FRA UDVALGENE

Fra filmsudvalget

Af Aase Windeballe

Arbejdet med Flødstrup-området er fortsat, men har ligget underdrejet i det forløbne halvår. De enkelte sekvenser til den endelige overspilning var klar efter finjustering af tiden ved hjælp af stopuret. Første del blev overspillet med Per Christiansens hjælp og en hel dags arbejde, hvor der var problemer med apparaturet. Vi er gået i gang med at formulere de kommentarer, der skal indtales til filmen og har lavet kommentarer til det, der er overspillet; men på grund af de tekniske vanskeligheder med udstyret på Langtved skole, har vi ikke kunnet fortsætte overspilningen, og det, der er spillet over skal gøres om. Hvis ikke det lykkes at komme videre på Langtved skole, må vi forsøge andre muligheder, så vi kan få filmen gjort færdig.

Af nye optagelser kan nævnes, at vi har lavet optagelser i Ullerslev kirke i forbindelse med den forestående restaurering. Vi var så heldige, at vi havde nået at lave optagelserne, inden kirken blev udsat for vandskade.

Vi var også med på Grundlovsdag 1. år (2001), da Degnens Høj i Skel-

lerup blev genindviet efter en grundig og tiltrængt restaurering. Her var borgmesteren inviteret til at holde tale og Hans "Høj" til at klippe den røde snor over, og der var sørget for underholdning ved en lille sanggruppe fra Skellerup Skole og de lokale folkedansere.

Sommerferiens start betød afslutningen på en 30 år lang karriere for Benni Pedersen, også kaldet "Benni Bus", en meget afholdt buschauffør, der havde kørt Lokalbussen i Ullerslev. Der blev taget afsked med ham bl. a. af børnene i dagplejen og børnehaverne, en begivenhed, der blev optaget, da børnene standsede bussen på Bonde-mosevejen og sang og viftede med flag.

Svenskekrigene 1657-1660

**Projekt for Skellerup, Ellinge,
Ullerslev og Flødstrup sogne**

Af Aase Windeballe

Der er arbejdet videre med emnet svenskekrigene 1657-60, hvilket resulterede i en fremlæggelse ved årets generalforsamling af de hidtil fundne resultater. Vi trak her krigenes store linier op på landsbasis, fortalte om krigenes gang

regionalt med særlig vægt på slaget ved Nyborg i november 1659, og hvad det førte med sig af nød, død og elendighed samt øde og afbrudte gårde i vores lokale samfund.

Gruppen arbejder videre med stoffet med henblik på et lille skrift om den barske tid og dens følger.

Fra arkæologigruppen

Af Else Mikkelsen

Midt i januar blev vi bekendt med, at der på en mark tæt på Vindinge å var foretaget dræning, og i disse grøfter fremkom et par små gruber med trækul og ildskørnede sten. Efter henvendelse til museet i Odense havde vi fået lov til at foretage undersøgelse af anlæggene, men desværre på grund af en misforståelse havde landmanden allerede dækket renderne til, da vi kom for at aftale nærmere. Han havde benyttet frostvejret til at køre på marken. Vi har dog gjort ham opmærksom på, at næste gang han graver i jorden, vil vi gerne orienteres.

I slutningen af marts fik jeg en henvendelse om, at der, i forbindelse med bygning af nogle vindmøller ved Rørbækvej, var blevet gravet nogle sorte pletter igennem. De viste sig at være en bopladsgrube, en grube eller mulig brønd samt to kogegruber. Såvel grube som grube/brønd indeholdt en del

velbevarede dyreknogeter, hestetænder, ildskørnet flint samt lerkarskår, der daterer anlæggene til førromersk jernalder.

Bopladsen kan mere præcist dateres til senførromersk jernalder.

I tilfælde af anden udnyttelse af arealerne bør der foretages arkæologiske forundersøgelser.

I begyndelsen af april foretog vi en rekognoscering på en mark ved Flødstrup sø og fandt en del redskaber både fra stenalderen og bronzealderen, men det vil vi senere fortælle mere om, når en udførlig rapport foreligger.

Fra kulturmiljøgruppen

Referat af Jens Solvang

Det følgende er et referat af Torben Lindegaard Jensen's (TLJ) indlæg ved møde afholdt i arkivets lokaler d. 4. juli. TLJ er tilknyttet Landsforeningen for Landskabs- og bygningskultur. Mødet havde overskriften *Vis mig dit hus og jeg skal sige dig, hvem du er!* TLJ fortalte om bygningsbevaring, smukke bygninger og kommuneplan.

TLJ indledte med, at kommunen er ansvarlig for emnet, men har ikke rigtig nogen redskaber – planlægningsmæssigt.

En måde er at nedsætte et bygningsforbedringsudvalg. Det kan ved hjælp af offentlige midler: 1/3 fra kommune, stat og ejer – hjælpe

med til at vedligeholde eller give støtte til bygninger, der opfylder bevaringskriterier. Meget få kommuner bruger udvalget til at give penge.

Samme udvalg kan være behjælpelig med at søge om tilskud til forbedringer hos fonde. Det kan være til det ydre af en bygning.

I nogle byer er udvalget med til at udarbejde lokalplaner.

Landsforeningen kan være behjælpelig med tegnehjælp. Undertiden kan et par streger af en behjertet arkitekt afhjælpe de værste fadæser ved reparation af bygninger.

Hvad skal kulturmiljøgruppen gøre?

- Tilbyde kommunen at foretage en registrering – fotografering fra vejen – med eller uden tilladelse fra beboerne af udvalgte bygninger.

- Være med til at nedsætte et bygningsbevaringsudvalg.

- Gøre ejerne opmærksom på problemet og på muligheder for at få støtte og tilskud – rente- og afdragsfrie lån.

Fra genindvielse af Degnens Høj i Skellerup Grundlovsdag 2001.

Se omtale under filmsudvalgets beretning s. 19.

Foto: Lokalhistorisk forening

FØR LANDSKABETS ERINDRING SLUKKES

STATUS OG FREMTID FOR DANSK ARKÆOLOGI

Uddrag af artikel i bladet Rigsantikvaren, juni 2000, nationalmuseet

I marts måned 2000 afholdtes konferencen *status og fremtid for dansk arkæologi* og nu foreligger rapporten fra dette møde, hvis hovedtema var beskyttelsen af fortidsminderne i nutidens samfund. Bogens 16 forfattere kan én for én berette, at det vitterligt står slemt til med beskyttelsen af vor fælles kulturarv.

I ord, billeder og tørre tal demonstreres tydeligt, hvor destruktiv moderne aktiviteter som dybdepløjning, grusgravning, vej anlæg, byggeri og andre jordarbejder er over for de "usynlige" fortidsminder, der gemmer sig i jorden.

Hvert år ser vi en ny danmarkskort i antallet og omfanget af udgravninger forårsaget af forhold, der i bund og grund burde være arkæologien aldeles uvedkommende: privat og offentlig byggeri, træplantning, agerbrug og råstofudvinning.

Engang troede man, det var muligt at holde trit med ødelæggelsen, så man udgravede det, der blev pløjet op – eller ned. Den usynlige kulturarv pløjes op – den ligger jo under mulde, mens den synlige kulturarv – den der ses over mulde pløjes ned. For længst er danske arkæologer vænnet til, at afstanden mellem det, de kan overkomme, og det, der skrider på at blive undersøgt på grund af forestående destruktion – ja det vokser år for år. Uanset hvor meget de graver, når de aldrig at rydde op. Desværre går mange værdifulde oplysninger tabt.

Bygge og anlægsvirksomhed er årsag til 42% af årets arkæologiske nødudgravninger, råstof og skovrejsning hver 16%. Det helt store monster er såmænd det almindelige landbrug, der automatisk, år for år, pløjer sig dybere ned i fortiden. I år tegner udgravninger med årsag i dyrkningstruslen sig for 39% af nødudgravningerne, men tallet afspejler næppe præcist situationen.

Vi har altid haft en tyrkertro på, at den danske arkæologiske kulturarv var udtømmelig. Nu står vi med en rapport, der viser tallene for, hvor stor nedslidningen af vore landbrugsarealer er - ca. 2 cm. pr. år og i enkelte tilfælde op til en halv meter på 20 år! Det er derfor indlysende, at nye arkæologiske anlægstyper skal vi ikke regne

med, tværtimod. Sikkert er det derimod, at der kommer flere oldsager op til overfladen, når anlæggene, som de ligger i, pløjes itu. Løst fundne genstande revet ud af deres sammenhæng kan ikke fortælle meget nyt om vor kulturhistorie, men kan kun glæde den, der går med detektor, og samtidig søger det lokale museums samlinger.

MUSEUMSFORENINGEN

I NYBORG

RUNDVISNING

AVNSLEV KIRKE OG HOSPITAL

V/ Nils Aage Jensen
lørdag d. 25. August 2001

Nils Aage tager os med rundt i den anselige, oprindeligt senromanske Avnslev Kirke, herunder Juel'ernes gravkapel med de prægtige stensarkofager.

Vi kommer også over i det gamle hospital og hører om tidligere tiders fattigforsorg.

Du/I kan enten møde på P-pladsen bag Slottet kl. 1310, hvorefter vi kører til Avnslev i samlet flok
eller

du/I kan møde ved Avnslev kirke kl. 1330.

Varighed 2 - 3 timer.

ADRESSELISTE

				Bestyrelsen	Filmsudvalg	Arkæologigruppe	Kulturmiljøgruppe	PR-udv.
BENDT JENSEN.....	FORMD. ...65 36 11 79	#	#	#	#	#	#	#
Enero, Malmosevej 12, Kissendrup								
AASE WINDEBALLE	65 35 18 22	#	FORMD.					
Valmuevænget 11, Ullerslev								
INGER FREDSLUND HANSEN	65 98 14 32	#						
Kirkeballe 2 B, Ellinge								
IB KJÆRSGAARD	65 98 20 91	#						
Gl. Byvej 5, Ellinge								
SOLVEIG ANDREASEN	65 35 33 30	#						#
Hindemævej 99, Ullerslev								
ELSE FISKER MIKKELSEN	65 35 22 63	#	FORMD.					
Solholm 7, Ullerslev								
PAUL ERIK ANDERSEN	65 35 20 70	#	(Arkivar)					
Gedsberggård, Dybmosevej 1								
ELLEN POVLSEN	(kasserer)..... 65 35 15 87							
Egevangsvej 9, Ullerslev								
PER CHRISTIANSEN	65 35 31 10							#
Rudvænget 16, Langtved								
YVONNE LØFBJERG	65 35 13 07	#						
Svendborgvej 15, Ullerslev								
ANNE NELLEMOSE PEDERSEN	65 35 32 21	#						
Granvej 81, Ullerslev								
BODIL BAY	65 35 23 39	#						
Vendegyden 4, Skellerup								
KJELD JØRGENSEN	65 35 14 64	#						
Kertemindevej 13, Flødstrup								
HANS ERIK RASMUSSEN	65 36 13 23	#						
Visby, Skovgyden 15								
ELSE LYSEBJERG HANSEN	65 35 10 19	#						
Stævnegd., Kertemindevej 20, Flødstrup								
JENS CHRISTIAN SOLVANG	65 35 24 93						#	
Svendborgvej 1, Ullerslev								
AKSEL ANDERSEN	65 35 19 71				#			
Mullerupvej 5, Langtved								
KAREN JACOBSEN	65 35 20 67				#			
Lervadparken 4, Ullerslev								
ANNA LISE JACOBSEN	65 35 17 09				#			
Paarupvej 27, Skellerup								
ERLING WINDEBALLE	65 31 14 88							
Sprotoften 53, 1.th., 5800 Nyborg								

NYBORG- og OMEGNS MUSEER

Slotsgade 11, 5800 Nyborg 65 31 02 07
 Museumsinsp.: KNUD HORNBECH

NYBORG - og OMEGNS MUSEUMSFORENING

JUDY EGHOLM, formd. 65 31 72 32